

20100831503

СОБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Врз основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ЕЛЕКТРОНСКИТЕ КОМУНИКАЦИИ

Се прогласува Законот за изменување и дополнување на Законот за електронските комуникации,

што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 16 јуни 2010 година.

Бр. 07-2868/1
16 јуни 2010 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Ѓорге Иванов, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

ЗАКОН ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ЕЛЕКТРОНСКИТЕ КОМУНИКАЦИИ

Член 1

Во Законот за електронските комуникации (“Службен весник на Република Македонија“ број 13/2005, 14/2007, 55/2007 и 98/2008), во членот 4 точка 9 по зборот “изнајмува” сврзникот “и” се заменува со сврзникот “и/или”.

Точката 14 се менува и гласи:

„**Универзална услуга** е минимален пакет од определени услуги со определен квалитет, достапен по прифатлива цена за сите крајни корисници во Република Македонија, без оглед на нивната географска локација;“.

Точката 24 се менува и гласи:

„**Пристап** е достапност до капацитети, средства, простории и/или услуги на кој било оператор под определени услови, на ексклузивна или неексклузивна основа, заради обезбедување на електронски комуникациски услуги. Тоа меѓу другото опфаќа: пристап до делови на мрежа, мрежни елементи и придружни капацитети, што може да вклучува и поврзаност на опремата преку фиксен или подвижен начин (ова особено вклучува пристап до локалната јамка и до средствата, капацитетите и услугите неопходни за обезбедување на услуги преку локалната јамка); пристап до електронска комуникациска инфраструктура и придружни инфраструктурни капацитети и средства што особено вклучува згради, објекти, кабелски инсталации и антенски столбови; пристап до соодветни софтверски системи вклучувајќи системи за оперативна поддршка; пристап до системи за превод/транслирање на броеви или пристап до системи кои нудат таква еквивалентна

функционалност; пристап до фиксни и мобилни мрежи, особено за роаинг; пристап до системи со условен пристап за дигитални телевизиски услуги и/или пристап до виртуелни мрежни услуги;“.

Во точките 25, 29 и 30 зборовите: "мрежна приклучна точка" се заменуваат со зборовите: "мрежна завршна точка", а зборовите: "мрежната приклучна точка" се заменуваат со зборовите: "мрежната завршна точка".

Точката 43 се менува и гласи:

„Електронска комуникациска инфраструктура и придружни инфраструктурни капацитети и средства се средства кои се поврзани со електронската комуникациска мрежа и/или електронската комуникациска услуга со која се овозможува обезбедувањето на услуги преку таа мрежа и/или услуга, а особено вклучува кабелска канализација, антенски столбови, згради, други градежни објекти, како и системи за условен пристап и електронски програмски водич;“.

По точката 46 се додаваат три нови точки 47, 48 и 49, кои гласат:

„47. Овластен орган за следење на комуникации е Министерството за внатрешни работи кое презема мерки и активности за спроведување на мерката следење на комуникации и има постојан и директен пристап до електронските комуникациски мрежи и објектите на операторите на јавни комуникациски мрежи и давателите на јавни комуникациски услуги;

48. Следење на комуникации е техничка можност која овозможува тајно следење на комуникациски услуги, а се остварува со вградување на соодветна техничка опрема и соодветна софтверска поддршка во електронската комуникациска мрежа на операторот на јавни комуникациски мрежи или давателот на јавни комуникациски услуги и

49. Информација за следената комуникација се податоци за сигнализацијата поврзана со следената комуникациска услуга, сигнализација за воспоставување на комуникација и контрола на нејзиниот тек, како и други информации кои му се достапни на операторот на јавни комуникациски мрежи и давателот на јавни комуникациски услуги.“

Член 2

По членот 4 се додава нов член 4-а, кој гласи:

„Член 4-а Јавен интерес

Дејностите поврзани со јавните електронски комуникациски мрежи и услуги, градењето, работите на одржување од членот 29-а став (7) на овој закон, развојот и користењето на јавните електронски комуникациски мрежи и јавните електронски комуникациски инфраструктури и придружни капацитети, како и управувањето и користењето на радиофреквенцискиот спектар и нумерацискиот простор како природен ограничен ресурс, се работи од јавен интерес.“

Член 3

Во членот 5 зборовите: "регулирање на" се бришат.

Член 4

Во членот 6 став (1) точката б) се менува и гласи:

"дава иницијатива за донесување или изменување на постојните прописи и/или изготвува прописи од областа на електронските комуникации во соработка со Агенцијата за електронски комуникации, со други државни органи и со други институции;".

По точката в) се додаваат три нови точки г), д) и ё), кои гласат:

"г) врши усогласување со други прописи кои, меѓу другото, уредуваат и прашања поврзани со развојот на електронските комуникации;

д) врши надзор над законитоста на работењето на Агенцијата за електронски комуникации и

ё) дава мислење по Планот за намена на радиофреквенциски опсези.“

Во ставот (2) по точката в) се додава нова точка г), која гласи:

“г) дава согласност на тендерската постапка за избор на давател на универзална услуга и за склучување на договор со давателот на универзална услуга;“.

Точките г), д), ё), ж) и з) стануваат точки д), ё), ж), з) и с).

Член 5

Во членот 7 по ставот (1) се додава нов став (2), кој гласи:

„(2) Република Македонија е основач на Агенцијата, а оснивачките права ги има Собранието на Република Македонија. Имотот и средствата за работа на Агенцијата ги користи и со нив управува Агенцијата.“

Ставовите (2), (3), (4), (5), (6) и (7) стануваат ставови (3), (4), (5), (6), (7) и (8).

Член 6

Во членот 8 став (1) по зборовите: "информатичките технологии" се става записка и се додаваат зборовите: “други стратешки документи, акциони планови од областа на електронските комуникации и медиумите“.

Член 7

Во членот 9 став (1) точката в) се менува и гласи:

„поттикне обезбедување на соодветен пристап и интерконекција и меѓусебно функционирање на услугите со цел да се овозможи ефикасност, одржлива конкуренција и максимални поволности за крајните корисници;“.

Точката ва) се менува и гласи:

„ја одобрува референтната понуда за интерконекција и/или пристап и референтната понуда за разврзан пристап на локална јамка, како и другите понуди за кои операторите со значителна пазарна моќ имаат обврска да ги достават на одобрување до Агенцијата;“.

Во точката љ) зборовите: “ја утврдува содржината на“ се заменуваат со зборовите: “го одобрува и контролира“, а зборот “стандарден“ се заменува со зборот “стандардниот“.

Во точката п) зборовите: “кои не се даватели на универзална услуга“ се заменуваат со зборовите: “и/или давателите на комуникациски услуги“.

Во точката р) потточка и) по зборот “спорот“ се додаваат зборовите: “или по сопствена иницијатива“.

Во точката х) зборовите: “донесени врз основа“ се заменуваат со зборовите: “потребни за спроведување“.

Точката ч) се менува и гласи:

“дава согласност на идејниот проект за градба на јавна електронска комуникациска мрежа и електронска комуникациска инфраструктура и придружни инфраструктурни капацитети и средства и учествува во комисија за технички преглед на истите согласно со овој закон, прописите донесени врз основа на него, како и важечката техничка регулатива и технички спецификации од областа на електронските комуникации;“.

По точката ч) се додава нова точка ч-а), која гласи:

“ч-а) дава мислења или утврдува услови при изготвување и донесување на документите за просторно уредување и градење во случај кога се работи за зафати во просторот во рамките на зоната на јавната електронска комуникациска инфраструктура и придружни

инфраструктурни капацитети и средства, во заштитната зона, како и во радиокоридорот на одредени радиостаници;“.

По точката вв) се додаваат две нови точки гг) и дд), кои гласат:

“гг) обезбедува услови за користење на дигиталните радио и телевизиски услуги од страна на крајните корисници и

дд) води електронски регистар на изградени јавни електронски комуникациски мрежи.“

По ставот (1) се додава нов став (2), кој гласи:

“(2) Содржината, формата и начинот на водење на електронскиот регистар на изградени јавни електронски комуникациски мрежи ги пропишува Агенцијата.“

Член 8

По членот 9 се додава нов член 9-а, кој гласи:

“Член 9-а Статут на Агенцијата

(1) Работењето на Агенцијата поблиску се уредува со Статутот на Агенцијата.

(2) Статутот на Агенцијата особено содржи одредби за:

- место, заштитен знак и седиште на Агенцијата,
- изработка и употреба на печати на Агенцијата,
- застапување на Агенцијата,
- постапка за именување и разрешување на директор на Агенцијата,
- постапка за донесување на општи и подзаконски акти на Агенцијата,
- постапка за вработување во Агенцијата,
- постапка за наградување и казнување на вработените во Агенцијата,
- постапка за стручно оспособување и усовршување на вработените во Агенцијата,
- обврската за вработените во однос на чување на доверливост на податоците и
- други одредби од значење за работењето на Агенцијата.

(3) Статутот на Агенцијата е јавно достапен и се објавува на веб страницата на Агенцијата.

Член 9

Членот 10 се менува и гласи:

“(1) Агенцијата за својата работа одговара пред Собранието на Република Македонија.

(2) Агенцијата за својата работа е должна до Собранието на Република Македонија да достави годишен извештај за работата за претходната година и годишна програма за работа за наредната година.

(3) Годишниот извештај за работата за претходната година се доставува до Собранието на Република Македонија до 31 март во тековната година и истиот особено содржи:

- а) извештај за извршени активности на Агенцијата во претходната година;
- б) извештај за состојбата на пазарот за електронски комуникации во Република Македонија во претходната година;
- в) извештај за состојбата на средствата во Фондот за универзална услуга по неговото формирање;
- г) извештај за извршување на финансискиот план на Агенцијата за претходната година (завршна сметка) и
- д) ревизорски извештај изработен од надворешен и независен ревизор.

(4) Годишната програма за работа за наредната година се доставува до Собранието на Република Македонија до 30 ноември во тековната година, а Собранието на Република

Македонија ја усвојува најдоцна до 31 декември истата година. Годишната програма за работа содржи:

- а) програма за работа за наредната година и
- б) финансиски план за наредната година.

(5) Годишниот извештај и годишната програма за работа на Агенцијата од ставовите (3) и (4) на овој член јавно се достапни и истите се објавуваат на веб страницата на Агенцијата.

(6) На барање на Собранието на Република Македонија Агенцијата е должна во рок од 30 дена од денот на приемот на барањето да ги достави годишниот извештај и годишната програма за работа од ставовите (3) и (4) на овој член и за период пократок од една година.“

Член 10

Членот 12 се менува и гласи:

“(1) Комисијата се состои од пет члена кои ги именува и разрешува Собранието на Република Македонија на предлог на Комисијата за прашања за изборите и именувањата на Собранието на Република Македонија.

(2) Комисијата од редот на своите членови избира и разрешува претседател и заменик на претседателот на Комисијата на начин и постапка утврдени во Деловникот за работа на Комисијата.

(3) За членови на Комисијата може да бидат именувани лица кои се државјани на Република Македонија и имаат завршено високо образование од областа на електротехничките науки, правото или економијата, со работно искуство над пет години и со посебни знаења од областа на електронските комуникации.

(4) Членовите на Комисијата се именуваат со мандат од пет години.

(5) Членовите на Комисијата не можат да бидат именувани повеќе од два последователни мандати.

(6) Членовите на Комисијата се именуваат не подоцна од 30 дена пред истекот на мандатот на нивните претходници. Претседателот е должен да ја извести Комисијата за прашања на изборите и именувањата на Собранието на Република Македонија за истекот на мандатот на членовите на Комисијата не подоцна од 60 дена пред истекот на истиот.

(7) Ако постапката за именување не е завршена пред истекот на мандатот на Комисијата, членовите на Комисијата чиј мандат е истечен ќе продолжат да ја вршат својата функција, но не подолго од шест месеци.

(8) Во текот на времетраењето на својот мандат, членовите на Комисијата не можат да бидат пратеници во Собранието на Република Македонија, членови на Владата на Република Македонија, лица кои извршуваат должности во органите и телата на политички партии, членови на управни и надзорни органи на јавни претпријатија, како и членови на друг вид асоцијација на правни и физички лица кои би можеле да доведат до конфликт на интересите.

(9) Член на Комисијата, неговиот/нејзиниот брачен другар или невенчан партнер, како и блиски роднини во права линија до второ колено, не можат да имаат дел на акции, директно или индиректно, во правни лица што извршуваат активности што директно спаѓаат под надлежност на Агенцијата, како и во оператори и/или даватели на јавни комуникациски услуги.

(10) Ако член на Комисијата има директен или индиректен приватен интерес во врска со донесувањето на одлуки од надлежност на Комисијата, членот е должен за тоа да ја извести Комисијата. Комисијата одлучува за постоењето на таквиот интерес и учеството на тој член во одлучувањето по тоа прашања.“

Член 11

Членот 13 се менува и гласи:

„(1) Комисијата се состанува најмалку четири пати годишно.

(2) Одлуките на Комисијата се донесуваат со мнозинство гласови од вкупниот број членови на Комисијата.

(3) Претседателот на Комисијата ги свикува состаноците на Комисијата по писмен предлог на Директорот на Агенцијата или по писмен предлог на тројца членови на Комисијата. Претседателот на Комисијата претседава на состаноците на Комисијата и ја претставува Комисијата, а во случај на негово отсуство или спреченост обврските ги извршува заменикот на претседателот на Комисијата.

(4) За членови на Комисијата можат да бидат именувани лица вработени во други правни лица, освен во други правни лица кои можат да бидат во конфликт на интересите согласно со овој закон.

(5) Членовите на Комисијата имаат право на:

- месечен надоместок во висина до четири просечни месечни плати во Република Македонија според податоците објавени од Државниот завод за статистика, согласно со Статутот на Агенцијата за електронски комуникации и

- надоместок за патни трошоци за оние членови на Комисијата кои живеат надвор од Скопје кога присуствуваат на состаноците на Комисијата и надоместок за патни трошоци, сместување и дневници за службено патување, согласно со Законот за платата и другите надоместоци на избрани и именувани лица во Република Македонија.

(6) Средствата за месечниот надоместок и на другите трошоци на членовите на Комисијата се обезбедуваат од средствата на Агенцијата утврдени со годишниот финансиски план.

(7) Дневниот ред, записниците од состаноците на Комисијата и донесените одлуки се објавуваат на веб страницата на Агенцијата во рок од седум дена од денот на одржувањето на состанокот.“

Член 12

Членот 14 се менува и гласи:

„Комисијата ги има следниве надлежности:

а) донесува статут по претходно добиена согласност од Собранието на Република Македонија;

б) донесува деловник за својата работа во согласност со овој закон и Статутот на Агенцијата;

в) го одобрува годишниот извештај за работа за претходната година на Агенцијата и годишната програма за работа за наредната година на Агенцијата;

г) го именува и разрешува директорот на Агенцијата во согласност со овој закон и по постапка утврдена во Статутот на Агенцијата;

д) го следи спроведувањето на годишната програма за работа на Агенцијата преку кварталните извештаи доставени од директорот на Агенцијата;

ѓ) соработува со други државни органи и институции, органи на единиците на локалната самоуправа и со невладини организации и здруженија на граѓани во Република Македонија;

е) дава мислења, препораки и предлози до Собранието на Република Македонија и други државни органи и институции од областа на електронските комуникации и

ж) донесува општи акти за работењето на Агенцијата утврдени во Статутот на Агенцијата, а по предлог на директорот на Агенцијата.“

Член 13

Насловот на членот 15 се менува и гласи: “Разрешување на член на Комисијата“.

Во членот 15 став (1) зборот “го“ и зборовите: “претседателот или“ се бришат.

Во ставот (2) по зборовите: “годишен извештај за работа“ се додаваат зборовите: “или годишната програма за работа“.

Член 14

Во членот 16 став (1) втората реченица се менува и гласи: “Кандидатот мора да има завршено високо образование од областа на електротехничките науки, правото или економијата со работно искуство над пет години во областа на електронските комуникации.“

Член 15

Членот 17 се менува и гласи:

“(1) Директорот раководи со работата на Агенцијата, одговорен е за законитото работење на Агенцијата и ги има следниве надлежности:

- а) ја застапува и претставува Агенцијата;
- б) потпишува договори во име на Агенцијата;
- в) донесува одлуки по прашања за кои не одлучува Комисијата;
- г) ги предлага Статутот, годишниот извештај за работа и годишната програма за работа на Агенцијата;
- д) дава овластувања во рамките на своите надлежности;
- ѓ) донесува решенија по прашања од надлежност на Агенцијата;
- е) назначува инспектори за електронски комуникации имајќи ја предвид соодветната и правичната застапеност;
- ж) донесува подзаконски и други акти за спроведување на овој закон и
- з) врши и други работи утврдени со овој закон и Статутот на Агенцијата.

(2) Директорот има право да присуствува и учествува на состаноците на Комисијата, без право на глас.

(3) Директорот е должен на Комисијата да и доставува квартални извештаи за спроведување на годишната програма за работа на Агенцијата.

(4) Мандатот на директорот е пет години со можност за уште еден последователен мандат.

(5) Директорот до Комисијата може да поднесе оставка на својата функција во писмена форма.

(6) Ако мандатот на директорот е завршен, а постапката за именување на директор не е завршена, директорот продолжува да ја врши функцијата се додека не се именува директор, но не подолго од шест месеци.

Член 16

Во членот 18 став (1) точка д) по зборовите: “врз основа на него“ се додаваат зборовите: “што може да се утврди од годишниот извештај за работа на Агенцијата“.

Точката ѓ) се менува и гласи:

“злоупотреба на функцијата според ревизорскиот Извештај од член 10 на овој закон.“

По ставот (2) се додаваат два нови става (3) и (4), кои гласат:

“(3) Одлуката за разрешување на директорот покрај другото треба да ги содржи причините за неговото разрешување, детално образложени и истата се објавува на веб страницата на Агенцијата во рок од седум дена од денот на нејзиното донесување.

(4) Ако директорот е разрешен, а постапката за именување на директор не е завршена, функцијата директор ќе ја врши лице вработено во стручната служба на Агенцијата кое за таа цел ќе биде овластено од Комисијата за период не подолг од три месеци.“

Член 17

Членот 19 се менува и гласи:

“(1) За вршење на работите на Агенцијата се формира стручна служба чија внатрешна организација, делокруг на работа и услови за вработување поблиску се уредуваат со актите за внатрешна организација и систематизација на работите и задачите, согласно со Законот за работните односи.

(2) Одредбите од Законот за државните службеници не се применуваат на вработените во Агенцијата.“

Член 18

Насловот на членот 20 се менува и гласи: “Транспарентност во работењето на Агенцијата“.

Во ставот (2) зборот “Статутот“ се заменува со зборот “пропис“, а точката в) се менува и гласи:

“податоците и информациите што Агенцијата ќе ги објавува, како и начинот на пристап до истите и“.

Член 19

Во членот 21 став (2) по зборот “Агенцијата“ сврзникот “и“ се заменува со запирка, а по зборот “конкуренција“ запирката се брише и се додаваат зборовите: “другите државни органи и тела од ставот (1) на овој член“.

Член 20

Во членот 22 став (1) зборовите: “зема предвид“ се заменуваат со зборот “применува“, а по зборот “препораките“ се додаваат зборовите: “и стандардите“.

Член 21

Во членот 23 став (1) точка а) по зборовите: “мрежи и/или услуги“ се додаваат зборовите: “податоци за изградена електронска комуникациска инфраструктура и придружни инфраструктурни капацитети и средства“.

Во ставот (3) зборот “обезбедат“ се заменува со зборовите: “достават извештаи, податоци и“.

Член 22

Во членот 24 став (1) точка г) на крајот на реченицата се додаваат зборовите: “како и други понуди за кои операторите со значителна пазарана моќ имаат обврска да ги доставуваат до Агенцијата“.

По точката д) се додава нова точка ģ), која гласи:

“ģ) договорите за интерконекција меѓу домашните оператори, како и меѓу домашните и странските оператори;“.

Точките ģ) и е) стануваат точки е) и ж).

Член 23

Во членот 25 став (1) зборовите: “со плаќање на стварни трошоци“ се бришат.

Член 24

Членот 26 се менува и гласи:

„(1) Работењето на Агенцијата се финансира од:

- а) средства остварени од приходите од надоместоците предвидени со овој закон и
- б) донации, заеми и друга финансиска и техничка помош.

(2) Годишниот финансиски план на Агенцијата, што е составен дел на годишната програма за работа за наредната година на Агенцијата го одобрува Комисијата и го доставува до Собранието на Република Македонија на усвојување. Годишниот финансиски план на Агенцијата содржи податоци за приходите и трошоците, како и предвидените капитални и оперативни трошоци за наредната година.

(3) Ревизијата на материјалното и финансиското работење на Агенцијата ја врши надворешен и независен ревизор избран согласно со Законот за јавните набавки.

(4) Агенцијата е должна да води посебно сметководство за средствата во Фондот за универзална услуга, по неговото формирање, како и за средствата од работењето на Агенцијата.

(5) Нереализираните средства од годишниот финансиски план на Агенцијата од претходната година се пренесуваат во годишниот финансиски план на Агенцијата за наредната година.“

Член 25

Во членот 28 став (4) по зборовите: “промена на податоците“ се додаваат зборовите: “од ставот (2) точка а) на овој член“.

Во ставот (5) бројот “15“ се заменува со зборот “седум“.

По ставот (5) се додава нов став (6), кој гласи:

„(6) Операторот и/или давателот на услуги треба да започне со работа на датумот определен во нотификацијата, а доколку дојде до промена на истиот да ја извести Агенцијата во рок од седум дена пред промената на датумот определен во нотификацијата. Агенцијата ќе го избрише од нејзината службена евиденција операторот и/или давателот на услуги кој не започнал со работа на датумот определен во нотификацијата, а не ја известил Агенцијата за промена на истиот.“

Ставот (6) станува став (7).

Во ставот (7) кој станува став (8) зборовите: “кој не може да биде пократок од осум или подолг од 30 дена“ се заменуваат со зборовите: “од 15 дена од денот на приемот на известувањето“.

По ставот (8) кој станува став (9) се додава нов став (10), кој гласи:

„(10) Агенцијата е должна на својата веб страница да објавува податоци за нотифицираните оператори и/или даватели на услуги.“

Член 26

Насловот на членот 29 и членот 29 се менуваат и гласат:

„Основни услови за јавните електронски комуникациски мрежи и електронските комуникациски инфраструктури и придружни инфраструктурни капацитети и средства

(1) Електронските комуникациски мрежи и електронските комуникациски инфраструктури и придружни инфраструктурни капацитети и средства треба да бидат планирани, проектирани, изградени, одржувани и да работат во согласност со овој закон, прописите донесени врз основа на овој закон, прописите за просторно планирање и градење, прописите за заштита на животната средина, нормативите, прописите и техничките спецификации содржани во препораките на Европската унија.

(2) Доколку не постојат препораки од ставот (1) на овој член се применуваат нормативите и техничките спецификации на Европскиот телекомуникационен институт за

стандардизација (ETSI), Европскиот комитет за стандардизација (CEN) и Европскиот комитет за електротехничка стандардизација (CENELEC), како и нормите, прописите, одлуките и препораките на Меѓународната унија за телекомуникации (ITU), Меѓународната организација за стандардизација (ISO), Меѓународната електротехничка комисија (IEC) и Европската конференција на администрациите за пошти и телекомуникации (CEPT).

(3) Доколку не постојат соодветни нормативи, прописи и/или технички спецификации или други меѓународни прописи од ставот (2) на овој член, на соодветен начин се применуваат нормативите на Република Македонија.

(4) Нормативите, прописите и техничките спецификации од ставовите (1), (2) и (3) на овој член, Агенцијата ги објавува на својата веб страница.

(5) Електронските комуникациски мрежи и електронските комуникациски инфраструктури и придружни инфраструктурни капацитети и средства мора да се планираат, проектираат, градат, поставуваат и вградуваат на начин кој ќе им овозможи и на лицата со инвалидитет достапност до јавните електронски комуникациски услуги.

(6) Во случај на изградба на деловна или станбена зграда, наменета за натамошна продажба, инвеститорот на зградата мора според намената на зградата да изгради кабелска канализација за поставување на пристапна електронска комуникациска мрежа и да воспостави електронска комуникациска мрежа и придружни средства, односно опрема за потребите на таа зграда, во согласност со основниот и изведбениот проект, кои мораат да бидат изработени во согласност со прописот од ставот (9) на овој член. Изградената електронска комуникациска инфраструктура, како и поставената електронска комуникациска мрежа и придружна опрема, мора да им овозможи на сите сопственици на зградата слободен избор на оператор, а на сите оператори пристап до зградата под еднакви и недискриминаторски услови.

(7) Сопствениците на изградена деловна или станбена зграда мора на сите оператори да им обезбедат пристап за поставување, одржување и развој на електронските комуникациски мрежи и придружна опрема во согласност со прописот од ставот (9) на овој член.

(8) Доколку со изградба на станбена или деловна зграда, или друг објект, настанат пречки во приемот на радио или телевизиски програми на аудиовизуелни даватели на медиумски услуги, односно радиодифузери, инвеститорот на таа зграда или објект е должен во рок од 60 дена од денот на утврдувањето на пречките, на сопствен трошок да обезбеди прием на радио или телевизиските програми со еднаков квалитет каков што постоел пред настанувањето на пречките.

(9) Агенцијата со пропис подетално ќе ги пропише техничките, употребните и другите услови за одредени типови на електронски комуникациски мрежи и електронска комуникациска инфраструктура придружни инфраструктурни капацитети и средства.“

Член 27

По членот 29 се додаваат два нови члена 29-а и 29-б, кои гласат:

„Член 29-а

Изградба, употреба и одржување на јавни електронски комуникациски мрежи и електронски комуникациски инфраструктури и придружни инфраструктурни капацитети и средства

(1) Поставувањето и употребата на електронските комуникациски мрежи, како и обезбедувањето на електронски комуникациски услуги мора да ги задоволи условите за безбедност за употреба на мрежата, интегритет на мрежата и интероперабилност на електронските комуникациски услуги. Електронските комуникациски мрежи, наменети за

обезбедување на јавни комуникациски услуги, вклучувајќи ги и електронските комуникациски мрежи кои користат радиофреквенциски спектар, во рамките на нивните технички можности, мора да се градат, поставуваат и употребуваат на начин со кој нема да се наруши квалитетот на услугите ниту ќе овозможи меѓусебно прислушување на корисниците на услугите.

(2) Комуникациската или насочувачката опрема која е дел од електронските комуникациски мрежи наменети за обезбедување на јавни комуникациски услуги, вклучувајќи ги и електронските комуникациски мрежи кои користат радиофреквенциски спектар, не смее да биде поставена надвор од Република Македонија.

(3) Агенцијата треба да ја поттикнува интероперабилноста меѓу електронските комуникациски мрежи и електронските комуникациски услуги.

(4) Електронската комуникациска инфраструктура и придружни инфраструктурни капацитети и средства мора да се планира согласно со прописите за просторно планирање и градење, прописите за заштита на животната средина на начин со кој нема да го спречат развојот на електронските комуникациски мрежи и електронската комуникациска инфраструктура и придружни инфраструктурни капацитети и средства, при што особено мора да бидат задоволени условите за заштита на човековото здравје, заштита на просторот и зачувување на животната средина.

(5) Операторите мора да осигураат пристап до својата електронска комуникациска мрежа и електронска комуникациска инфраструктура и придружни инфраструктурни капацитети и средства и да обезбедат предност во давањето на електронските комуникациски услуги на органите на државната управа надлежни за прашања од областа на одбраната и националната безбедност, внатрешните работи, активностите поврзани со заштита и спасување, релевантните безбедносни и разузнавачки агенции, правните лица надлежни за безбедност на воздушниот сообраќај, водниот сообраќај, како и на службите за итни повици.

(6) Операторите, сопствениците или корисниците на радиостаници во случај на воена состојба или непосредна опасност на независноста и интегритетот на државата, како и во случаите на големи несреќи или елементарни непогоди, се должни својата електронска комуникациска мрежа и електронска комуникациска инфраструктура и придружни инфраструктурни капацитети и средства или радиостаница да ја дадат на користење на надлежните органи, правните лица и службите за итни повици од ставот (4) на овој член и бесплатно да обезбедат пренос на пораки и известувања во случај на опасност по животот и здравјето на луѓето, или на имот од поголема вредност, или на животната средина, во согласност со закон.

(7) Работите на одржување на јавна комуникациска мрежа и електронска комуникациска инфраструктура и придружни инфраструктурни капацитети и средства кои се работи од јавен интерес и кои се вршат согласно со прописите од областа на градење се следниве:

а) довршување и надоградување на постојните средства и опрема за јавни комуникациски мрежи (замена на опрема, зголемување на капацитети, воведување на нови системи/технологија, селидба, заштита и поправка на кабелска мрежа);

б) реконструкција, зајакнување или подигнување на постојните антенски системи;

в) обнова, реконструкција или замена на постојните објекти на јавните електронски комуникациски мрежи;

г) зголемување на капацитетот на постојните или инсталирање на нови комуникациски системи и јавни пристапни мрежи (микробранови системи, оптички и бакарни системи, интерфејси и друго);

д) проширување на постојните системи за напојување со енергија и

ѓ) заземјување или проширување на постојното заземјување поради замена на постојни објекти.

(8) Работите од ставот (7) на овој член треба да се извршуваат на начин со што ќе се обезбеди задржување на основните карактеристики на јавната комуникациска мрежа и електронска комуникациска инфраструктура и придружни инфраструктурни капацитети и средства.

(9) Инспекторот за градење во соработка со Агенцијата врши надзор врз изградбата, одржувањето на јавните електронски комуникациски мрежи и електронски комуникациски инфраструктури и придружни инфраструктурни капацитети и средства, согласно со закон.

(10) Инспекторот за безбедност на производи во соработка со Агенцијата вршат надзор над спроведувањето на одредбите од ставот (1) на овој член од аспект на безбедност за користење на мрежата.

Член 29-б

Изведба на работи во зоната на електронска комуникациска инфраструктура и придружни инфраструктурни капацитети и средства

(1) Во зоната на електронска комуникациска инфраструктура и придружни инфраструктурни капацитети и средства, не смеат да се извршуваат работи, ниту да се градат нови објекти кои би можеле да ја оштетат или да го попречат работењето на инфраструктурата или опремата.

(2) Во заштитната зона и во радиокоридорот на одредени радиостаници не смеат да се извршуваат работи, да се градат нови градби, ниту да се поставува електронска комуникациска инфраструктура или придружни инфраструктурни капацитети и средства, или уреди, кои со својата работа или местоположба можат да го намалат квалитетот на работа, да ја попречат или прекинат работата на радиостаниците или да создадат пречки во радиофреквенцискиот спектар.

(3) Под надземните и над подземните електронски комуникациски водови, или во нивната непосредна близина, како и во заштитната зона и во радиокоридорот на одредени радиостаници, не смеат да се засадуваат насади кои би можеле да ги оштетат електронските комуникациски водови или да го намалат квалитетот на работата, да ја попречат или прекинат работата на радиостаниците.

(4) Доколку е неопходно да се заштити или премести електронската комуникациска инфраструктура и придружните инфраструктурни капацитети и средства, со цел за извршување на работи или изградба на нова градба, инвеститорот на работата или градбата е должен, на сопствен трошок, да обезбеди заштита или преместување на електронската комуникациска инфраструктура и придружните инфраструктурни капацитети и средства.

(5) За работи кои се извршуваат во просторот во рамките на зоната на електронската комуникациска инфраструктура и придружни инфраструктурни капацитети и средства, на таа заштитна зона и радиокоридорот на одредени радиостаници, Агенцијата:

- доставува мислења при постапката на изготвување и донесување на документи за просторно уредување и

- дава согласност за исполнетоста на посебните услови за изведба на работи во зоната на електронската комуникациска инфраструктура и придружните инфраструктурни капацитети и средства.

(6) Начинот и условите за одредување на зоната на електронската комуникациска инфраструктура и придружните инфраструктурни капацитети и средства од ставот (1) на овој член, како и на заштитната зона и радиокоридорот од ставот (2) на овој член и

обврските на инвеститорот за работите од ставот (4) на овој член поблиску се пропишуваат со пропис кој го донесува Агенцијата.“

Член 28

Во членот 30 став (4) по зборот “Агенцијата“ се додаваат зборовите: “на својата веб страница“.

Во ставот (7) точката на крајот на ставот се заменува со запирка и се додаваат зборовите: “врз основа на реални трошоци“.

Член 29

Насловот на членот 31 и членот 31 се менуваат и гласат:

„Обврски за водење посебно сметководство за правни лица кои имаат ексклузивни или посебни права и за други правни лица

(1) Правните лица кои поседуваат јавни комуникациски мрежи и/или обезбедуваат јавни комуникациски услуги, а имаат ексклузивни или посебни права за обезбедување услуги во други сектори, се должни да водат посебно сметководство за активностите поврзани со обезбедувањето на јавни комуникациски мрежи и/или услуги и јавно да ги објавуваат финансиските извештаи за своето работење на начин утврден со закон.

(2) Правните лица чија основна дејност не е во областа на електронските комуникациски мрежи и/или услуги, а кои поседуваат јавни комуникациски мрежи и/или обезбедуваат јавни комуникациски услуги, се должни да водат посебно сметководство за активностите поврзани со обезбедувањето на јавни комуникациски мрежи и/или услуги.“

Член 30

Во членот 32 ставот (3) се менува и гласи:

„Операторот или давателот на услуги е должен најдоцна до 15 март во тековната година до Агенцијата да достави извештај за износот од вкупниот приход од ставот (2) на овој член.“

По ставот (3) се додава нов став (4), кој гласи:

„(4) Операторот или давателот на услуги е должен најдоцна до 15 април во тековната година на сметка на Агенцијата да го плати годишниот надоместок за надзор над пазарот на електронски комуникации врз основа на претходно доставениот извештај за износот на вкупниот приход од ставот (2) на овој член.“

Ставовите (4), (5), (6), (7), (8) и (9) стануваат ставови (5), (6), (7), (8), (9) и (10).

Член 31

Членот 33 се менува и гласи:

„Универзалната услуга опфаќа една или повеќе од следниве услуги:

а) поврзување на крајниот корисник со јавната телефонска мрежа, на негово разумно барање со овозможување пристап до јавните телефонски услуги на определена фиксна географска локација, овозможувајќи му појдовни и дојдовни повици во локалниот, националниот и меѓународниот телефонски сообраќај, комуникации преку факсимил и пренос на податоци со брзина од минимум 9600 бит/с по прифатлива цена;

б) обезбедување достапност на податоците од целосниот телефонски именик и од телефонската служба за информации во согласност со членот 34 од овој закон;

в) обезбедување на разумен број јавни телефонски говорници од кои е возможно без надоместок да се бираат броевите на службите за итни повици, за да се задоволат потребите на крајните корисници од аспект на географска опфатеност со задоволителен број на јавни телефонски говорници, со можност за пристап на корисниците со посебни потреби и со соодветен квалитет на услугата во согласност со членот 34 од овој закон и/или

г) обезбедување на услови за еднаков пристап и употреба на јавните телефонски услуги од страна на крајните корисници со посебни потреби, вклучувајќи и пристап до броеви на службите за итни повици, целосниот телефонски именик и телефонската служба за информации под еднакви услови, како и на другите крајни корисници во Република Македонија.“

Член 32

Насловот на членот 34 и членот 34 се менуваат и гласат:

„Обезбедување на целосен телефонски именик, телефонска служба за информации и јавни говорници

(1) Агенцијата ја пропишува формата и содржината на целосниот телефонски именик во кој се евидентираат сите претплатници во Република Македонија и истиот може да биде издаден во печатена и/или електронска форма.

(2) Телефонската служба за информации е должна да им обезбеди информации од целосниот телефонски именик на сите крајни корисници, вклучувајќи ги и корисниците на јавните телефонски говорници.

(3) Агенцијата ќе определи најмалку еден давател на универзална услуга за обезбедување на целосен телефонски именик за претплатниците во Република Македонија и ќе определи најмалку еден давател на универзална услуга за обезбедување на телефонска служба за информации, под услови и на начин утврдени во членот 33 од овој закон.

(4) Правните и физичките лица кои вршат дејност се должни да дадат податоци за најмалку еден телефонски број што ќе биде објавен во целосниот телефонски именик.

(5) Податоците во целосниот телефонски именик треба редовно да се ажурираат, а најмалку еднаш годишно. Податоците што ги води телефонската служба за информации треба да се ажурираат најмалку еднаш месечно.

(6) Операторите што вршат јавна телефонска услуга се должни податоците за своите претплатници да им ги достават на давателите на универзална услуга, а тие да ги вклучат истите без исклучок во целосниот телефонски именик и во евиденцијата на телефонската служба за информации. Давателите на универзална услуга треба веднаш да ја известат Агенцијата, ако некој од операторите не ги достави бараните податоци, во кој случај Агенцијата го задолжува операторот да ги достави бараните податоци до давателите на универзалната услуга во определен рок.

(7) Доколку Агенцијата врз основа на добиено мислење од заинтересираните страни оцени дека обврската за јавни говорници е достапна на задоволително ниво, може да одлучи истата да не ја воведи, на целата или на дел од територијата на Република Македонија.“

Член 33

Насловот на членот 35 и членот 35 се менуваат и гласат:

„Определување на давател на универзална услуга

(1) Агенцијата може да определи еден или повеќе даватели на универзална услуга за обезбедување на универзалните услуги, со цел да обезбеди овие услуги да бидат достапни на целата територија на Република Македонија. Давателот или давателите на универзална услуга можат да обезбедуваат различни услуги и/или да покриваат различни делови од територијата на Република Македонија.

(2) За определување на даватели на универзална услуга, Агенцијата објавува јавен тендер за избор на еден или на повеќе даватели на универзална услуга. Пред да покрене постапка за објавување на јавен тендер, Агенцијата ќе упати јавен повик за изјавување интерес за обезбедување една или повеќе услуги опфатени со универзалната услуга, а интересот треба да биде изјавен во рок кој не може да биде пократок од 30 дена од денот на објавувањето на јавниот повик.

(3) При определувањето на давател или даватели на универзална услуга, Агенцијата мора да ги примени принципите на објективност, транспарентност, ефикасност и недискриминација при што ниту едно правно или физичко лице кое врши дејност нема однапред да биде изземено од постапката за избор на давател на универзална услуга.

(4) Агенцијата ја пропишува тендерската постапка со претквалификација, преку објективни и транспарентни критериуми за избор на давател на универзална услуга по претходно добиена согласност од министерот надлежен за електронските комуникации кои особено се однесуваат на:

а) подготвеноста на кандидатот да обезбеди универзална услуга во определената област и

б) висината на потребните средства за обезбедување на услугата и соодветниот нето трошок за тоа обезбедување и соодветниот износ на надоместок од фондот за универзална услуга што го бара кандидатот за да ја обезбеди универзалната услуга.

(5) Доколку при тендерската постапка не се изврши избор на давател на универзалната услуга, Агенцијата може да донесе одлука со која ќе определи еден или повеќе даватели на универзална услуга. Агенцијата како давател на универзална услуга може да го определи операторот со значителна пазарна моќ на јавни телефонски услуги на определена фиксна локација или операторот со најголем број претплатници на јавни телефонски услуги на определена фиксна локација. При донесувањето на одлуката Агенцијата мора да ги примени принципите на ефективност, објективност и транспарентност.

(6) Агенцијата склучува договор за период од пет години со давателот на универзалната услуга по претходно добиена согласност од министерот надлежен за електронските комуникации.

(7) Агенцијата континуирано го следи работењето на давателот на универзална услуга, а давателот е должен до Агенцијата да достави податоци за своето работење, најмалку еднаш во годината.

(8) Агенцијата организира јавна расправа најмалку еднаш во две години со цел да утврди:

- дали некоја од услугите опфатени во универзалната услуга се обезбедува на пропишаниот и соодветниот начин;

- дали има оператори што се заинтересирани за обезбедување на една или повеќе услуги во рамките на универзалната услуга и за кој дел од територијата на Република Македонија.

(9) Доколку Агенцијата утврди дека некоја од услугите опфатени во универзалната услуга се обезбедува на пропишаниот и соодветниот начин, Агенцијата не мора да определи давател за таа универзална услуга, или може да донесе одлука со која ќе ги отповика обврските за обезбедување на таа услуга на давателот на универзални услуги, на кого таквата обврска претходно му била наметната. Притоа Агенцијата мора да обезбеди најмалку еден давател на универзална услуга за обезбедување на услугите опфатени во универзалната услуга, освен за обезбедување на јавни говорници.“

Член 34

Во членот 36 став (4) зборот “плаќање“ се заменува со зборовите: “обезбедување на универзалната услуга“.

Ставот (5) се менува и гласи:

“Агенцијата може на давателот на универзална услуга при формирањето на цените за поединечни услуги опфатени со универзалната услуга да му утврди еден од следниве модели за формирање на цени:

- ограничување на малопродажните цени (price cap),
- Формирање на цени врз географски просек или
- друг сличен модел за формирање на цена.“

По ставот (6) се додава нов став (7), кој гласи:

“(7) Давателите на универзална услуга се должни цените на услугите опфатени со универзалната услуга да ги објават на својата веб страница и/или на начин на кој ќе бидат достапни на јавноста.“

Член 35

Членот 37 се менува и гласи:

“(1) Агенцијата ги пропишува барањата за квалитетот на услугите опфатени со универзалната услуга, параметрите за квалитет и нивно мерење, согласно со стандардите содржани во препораките на Европската унија.

(2) Давателите на универзална услуга се должни најмалку еднаш годишно да ги доставуваат до Агенцијата и да ги објават на достапен, детален и разбирлив начин податоците за квалитетот на обезбедување на универзална услуга врз основа на параметрите за квалитет и мерните методи. Овие податоци се доставуваат и на основано барање на Агенцијата во рок од 30 дена од денот на приемот на барањето.

(3) Агенцијата го следи квалитетот на универзалната услуга и по потреба презема соодветни мерки согласно со овој закон.

(4) Ако Агенцијата основано се сомнева во вистинитоста на податоците од ставот (2) на овој член, таа може по службена должност да спроведе постапка на ревизија преку независно друштво за ревизија на трошок на давателот на универзалната услуга.

(5) Ако давателите на универзална услуга не ги постигнат утврдените параметри за квалитет три пати последователно, Агенцијата може да започне постапка за повикување на постојниот и да определи нов давател на универзална услуга.“

Член 36

Во членот 38 ставот (1) се менува и гласи:

“Давателот на универзална услуга има право на надоместок, доколку обезбедувањето на услугите опфатени во универзалната услуга за него создава неправеден товар. Ако Агенцијата утврди дека постои такво оптоварување, истото ќе го пресмета како нето трошоци за обезбедување на конкретната универзална услуга.“

Во ставот (7) по зборот “Агенцијата“ се додаваат зборовите: “во рок од 15 дена од денот на јавното објавување на резултатите од пресметката на трошоците и ревизијата на податоците доставени од давателот на универзална услуга“.

Ставот (10) се менува и гласи:

“Решението од ставот (9) на овој член е конечно, а незадоволната страна има право на судска заштита.“

Член 37

Во членот 39 став (4) датата “31 март“ се заменува со датата “30 април“.

Во ставот (8) по зборовите: “Собранието на Република Македонија“ се додаваат зборовите: “за состојбата на средствата во Фондот за универзална услуга по неговото формирање кој е составен дел на годишниот извештај за работа на Агенцијата за претходната година и истиот“.

Член 38

Членот 41 се менува и гласи:

“(1) Агенцијата може да утврди постоење на ефективна конкуренција на услуги и производи на соодветен релевантен пазар на електронски комуникации во согласност со закон со кој се уредува заштитата на конкуренцијата.

(2) Агенцијата при утврдување на производот, услугата или географскиот пазар од ставот (1) на овој член, соработува со органот надлежен за заштита на конкуренцијата.

(3) Доколку Агенцијата врз основа на анализа на релевантен пазар утврди дека на тој пазар нема доволно ефективна конкуренција, таа има обврска да одлучи кој или кои оператори имаат значителна пазарна моќ на тој пазар. Пред донесување на одлуката Агенцијата ќе побара мислење од органот надлежен за заштита на конкуренцијата кој го доставува мислењето во рок од 30 дена од денот на приемот на барањето за мислење. Одлуката за определување на оператор со значителна пазарна моќ на релевантниот пазар јавно се објавува.“

Член 39

Членот 42 се менува и гласи:

“Агенцијата во определени временски периоди, во соработка со органот надлежен за заштита на конкуренцијата, е должна да го преиспита постоењето на ефективна конкуренција на одреден релевантен пазар.“

Член 40

Членот 44 се менува и гласи:

“(1) Операторите на јавни комуникациски мрежи имаат право, а по барање на оператор и обврска, меѓусебно да преговараат во врска со интерконекцијата или пристапот, со цел за обезбедување на јавни комуникациски услуги и интероперабилност меѓу услугите. Операторите на јавни комуникациски мрежи се должни да обезбедат пристап или интерконекција на другите оператори согласно со овој закон и обврските утврдени од страна на Агенцијата.

(2) За техничките, финансиските и другите прашања поврзани со интерконекцијата или пристапот, страните се должни да склучат договор согласно со овој закон.

(3) Страните се должни да ја штитат доверливоста на сите податоци разменети при склучувањето на договори за интерконекција или пристап. Податоците не смеат да се користат за ни една друга намена или да се пренесуваат на трети лица на кои таквите информации би им овозможиле конкурентна предност, притоа водејќи сметка за обврските одредени со членовите 45 и 46 од овој закон.

(4) Операторот на јавна комуникациска мрежа е должен во рок од десет работни дена од денот на приемот на барањето за интерконекција или пристап да одговори на барањата за пристап или меѓусебно поврзување на сопствената јавна комуникациска мрежа со мрежите на други оператори. Договорот за интерконекција или пристап треба да се склучи во рок од 45 дена од денот на приемот на барањето за интерконекција или пристап.

(5) Операторите со значителна пазарна моќ, одредени со одредбите од Главата петта на овој закон, се должни да ги задоволат барањата за интерконекција или пристап на која било точка во нивните мрежи каде што е технички можно, вклучувајќи и пристап на точки

што не претставуваат крајни приклучни точки на мрежата, согласно со одредбите на овој закон, обврските утврдени од страна на Агенцијата и одобрените референтни понуди.

(6) Договорите за интерконекција или пристап меѓу оператор со значителна пазарна моќ на релевантниот пазар и друг оператор мора:

- а) да бидат во писмена форма и
- б) да го содржат целосно договорот меѓу страните.

(7) Операторот со значителна пазарна моќ на релевантен пазар е должен до Агенцијата да ги достави склучените договори за интерконекција или пристап со други оператори во Република Македонија, како и склучените договори за интерконекција или пристап со странски оператори во рок од 15 дена од денот на нивното потпишување.

(8) Договорите за интерконекција или пристап од ставот (6) на овој член се јавно достапни согласно со членот 25 од овој закон.

(9) Доколку страните не постигнат договор, Агенцијата по барање на една од страните го решава спорот согласно со одредбите од членовите 122 до 133 на овој закон. При решавањето на спорот, Агенцијата одлучува само за оние прашања на интерконекцијата или пристапот за кои не можат да се согласат двете страни. Обврските и условите кои Агенцијата ќе ги утврди при решавањето на спорот, мора да бидат објективни, транспарентни, пропорционални и недискриминаторски.

(10) Доколку постигнатиот договор е спротивен на одредбите од овој закон, одобрените референтни понуди или претходно утврдените обврски, Агенцијата по службена должност ќе донесе одлука со која во рок од 30 дена од денот на приемот на одлуката ќе ги задолжи страните да го усогласат договорот со одредбите на овој закон, одобрените референтни понуди или претходно утврдените обврски.

(11) Покрај обврските кои им се наметнуваат на операторите со значителна пазарна моќ, согласно со овој закон, а со цел да обезбеди поврзување на крајни точки на мрежите, Агенцијата може и на операторите кои имаат контрола на пристап до крајни корисници, во онаа мера во која е неопходно, да им наметне обврски вклучително и обврска за интерконекција или пристап, доколку истата не е воспоставена. Обврските и условите утврдени од страна на Агенцијата мора да бидат објективни, транспарентни, пропорционални и недискриминаторски.

(12) Оператор или давател на услуга, кој бара интерконекција или пристап, ги покрива трошоците за воспоставување на интерконекцијата или пристапот, освен во случај кога страните поинаку ќе се договорат.“

Член 41

Во членот 45 став (1) по зборовите: “информации за“ се додава зборот “сметководството“.

Во ставовите (2) и (3) по зборовите: “референтна понуда за интерконекција“ се додаваат зборовите: “и/или пристап“.

По ставот (4) се додава нов став (5), кој гласи:

“(5) Операторот е должен цените во одобрените референтни понуди од ставовите (2) и (3) на овој член да ги применува првиот ден од наредниот месец кој следи по месецот во кој е добиено одобрението од Агенцијата.“

Ставот (5) кој станува став (6) се менува и гласи:

“(6) Агенцијата со пропис, подетално ќе ја пропише содржината и информациите кои треба да бидат објавени во референтните понуди, како и начинот на нивното објавување.“

Ставовите (6) и (7) стануваат ставови (7) и (8).

По ставот (8) се додаваат два нови става (9) и (10), кои гласат:

“(9) Операторот со значителна пазарна моќ е должен да постапи по барањето на Агенцијата за измена на одобрената референтна понуда во рок од 30 дена од денот на

приемот на барањето, а Агенцијата ја одобрува измената на референтната понуда во рок од 30 дена од денот на нејзиното доставување во Агенцијата. Кога операторот доставува до Агенцијата измена на одобрената референтна понуда по сопствена иницијатива, Агенцијата е должна да се произнесе по истата во рок од 30 дена од денот на нејзиното доставување до Агенцијата.

(10) Одредбите од ставовите (4) и (5) на овој член кои се однесуваат на објавувањето и примената на референтните понуди важат и за измените на одобрените референтни понуди.“

Член 42

Во членот 46 став (2) се менува и гласи:

“Определениот оператор со значителна пазарна моќ е должен да применува еднакви услови во еднакви околности за другите оператори кои даваат исти услуги и им обезбедува услуги и информации на другите оператори под истите услови и со ист квалитет како што ги обезбедува за сопствените услуги или оние за неговите подружници или партнери.“

Член 43

Во членот 47 по ставот (1) се додава нов став (2), кој гласи:

“(2) Агенцијата од операторот со значителна пазарна моќ кој е вертикално интегрирана компанија може да побара транспарентност за големопродажните цени и внатрешните трансферни цени, со цел да се обезбеди усогласување со обврската за недискриминација, како и да се спречат можни неправедни вкрстени субвенции.“

Ставовите (2), (3) и (4) стануваат ставови (3), (4) и (5).

Член 44

Во членот 48 став (1) зборовите: “на локална јамка“ се бришат.

Во ставот (2) зборот “ефикасна“ се заменува со зборот “ефективна“, а по зборот “конкуренција“ зборовите до крајот на реченицата се бришат.

Во ставот (4) зборовите: “и од споредливи оператори“ се бришат.

Член 45

Членот 49 се менува и гласи:

“(1) Агенцијата, врз основа на анализа на пазарот, може да му наметне на операторот со значителна пазарна моќ на одреден малопродажен пазар кој е наменет за крајните корисници и не е доволно ефективно конкурентен, обврски поврзани со регулирањето на малопродажните услуги, доколку се покаже дека големопродажниот регулиран пазар, како и услугите поврзани со избор и/или предизбор на оператор не ги даваат очекуваните резултати согласно со целите на овој закон и условите утврдени во договорот за давање на универзална услуга. Обврските од овој член можат да вклучат забрана за:

- а) наплаќање на превисоки цени;
- б) вршење опструкции за влез на пазарот;
- в) ограничување на конкуренцијата со воспоставување на високи или ниски цени;
- г) давање на неоправдани предности на определени крајни корисници и
- д) обезбедување на неразумно поврзување на услуги во пакет.

(2) Агенцијата може да пропише еден од следниве начини на регулирање на малопродажните цени кои треба да се пропорционални и оправдани согласно со целите на овој закон, и тоа:

- а) ограничување на малопродажната цена (Price Cap regime);
- б) регулирање на поединечни цени;

в) цени ориентирани според трошоци и

г) определување на цените според цените на споредливи пазари.

(3) При усогласувањето со прописите за малопродажната цена или други релевантни котроли на малопродажбата, операторите се обврзани да ги користат неопходните и соодветните системи за сметководство на трошоци утврдени и/или одобрени од Агенцијата.

(4) Усогласеноста на сметководствената пресметка на трошоци ја потврдува квалификуван независен ревизор. Агенцијата обезбедува изјавата за усогласеноста да се објавува еднаш годишно.“

Член 46

Членот 50 се менува и гласи:

“(1) Кога Агенцијата ќе утврди врз основа на анализа на пазарот дека пазарот за обезбедување на дел од минималниот пакет или на целиот пакет на изнајмени линии не е доволно ефективно конкурентен, може на определен оператор со значителна пазарна моќ на релевантниот пазар за изнајмени линии, да му наметне обврска да обезбедува целосен минимален пакет на изнајмени линии или само дел од него според еднакви и транспарентни услови и/или цени базирани на трошоци.

(2) Агенцијата ги пропишува усогласените карактеристики, стандардите и начинот за обезбедување на минимален пакет на изнајмени линии.“

Член 47

Во членот 51 став (3) точките г), д) и ё) се менуваат и гласат:

“г) обезбедување одредени услуги за препродажба од трети страни врз големопродажна основа;

д) обезбедување отворен пристап до технички интерфејси, протоколи или други технологии што се незаменливи во интероперабилноста на услугите или за виртуелните мрежни услуги;

ё) обезбедување заедничка употреба (колокација) на иста локација или други форми на заедничко користење на средства, вклучително објекти, кабелски канали и антенски столбови (електронска комуникациска инфраструктура и придружни инфраструктурни капацитети и средства);“.

Во точката ж) по зборот “мрежите“ се додаваат зборовите: “или на мрежните капацитети и“.

По точката ж) се додава нова точка з), која гласи:

“з) обезбедување пристап до оперативниот систем за поддршка или слични софтверски системи што се потребни за да гарантираат праведна конкуренција во давањето услуги.“

Член 48

Членот 52 се менува и гласи:

“(1) Агенцијата на операторот со значителна пазарна моќ на соодветниот пазар за пристап и користење на јавна телефонска мрежа на фиксна локација, со цел да обезбеди неговите претплатници да имаат пристап до услугите кои ги обезбедува секој оператор и/или давател на јавни телефонски услуги, а со кои операторот со значителна пазарна моќ меѓусебно е поврзан, му наметнува обврски за обезбедување на:

а) услуга за избор на оператор по пат на телефонско бирање на кодот на избраниот оператор за секој поединечен повик и

б) услуга за предизбор на оператор со можност да се промени предизборот со методот утврден во точката а) на овој став.

(2) Барањата на корисниците за обезбедување на услуги за избор и предизбор на оператор на други електронски комуникациски мрежи или на друг начин, Агенцијата ги оценува при постапка на анализа на пазар и ги воведува преку наметнување на обврски за пристап и користење на специфични мрежни средства утврдени во членот 51 на овој закон.

(3) Цените за обезбедување на услугите од ставот (1) на овој член треба да бидат предвидени во договорите за интерконекција или пристап и треба да бидат базирани на трошоци, а директните (административни) трошоци, доколку ги има, а се наплаќаат од претплатниците, не смеат да бидат дестимулирачки за користење на овие услуги.“

Член 49

Во членот 54 став (3) точка а) по зборот “спогодби“ се додаваат зборовите: “важечките стандарди“.

Член 50

Во членот 55 по зборот “Агенцијата“ се додаваат зборовите: “по претходно добиена согласност од Владата на Република Македонија“.

Член 51

Во членот 56 став (2) по зборовите: “радиофреквенциски опсежи“ точката се заменува со запирка и се додаваат зборовите: “расположливоста на радиофреквенциите и се утврдува за кои радиофреквенции Агенцијата објавува јавен повик за доставување на барања за издавање на одобрение за нивно користење со цел да ја утврди потребата од спроведување на постапка на јавен тендер за нивно доделување“.

Член 52

Во членот 59 ставот (2) се менува и гласи:

“Агенцијата спроведува постапка на јавен тендер, во случај кога ќе утврди дека заинтересираноста за користење на одредени радиофреквенции ја надминува расположливоста на истите утврдена во Планот за доделување и користење на радиофреквенции, со цел да се обезбеди ефикасно користење на истите.“

Член 53

Во членот 60 став (1) точка б) по зборовите: “даночен број“ се додаваат зборовите: “број на жиро сметка“, а зборовите: “и број на регистрација“ се бришат.

По точката г) се додава нова точка д), која гласи:

“д) датум на започнување со користење со радиофреквенциите.“

Член 54

Насловот на членот 61 и членот 61 се менуваат и гласат:

“Јавен повик за доставување на барања за издавање на одобрение за користење на радиофреквенции

(1) Агенцијата објавува јавен повик за доставување на барања за издавање на одобрение за користење на радиофреквенциите согласно со членот 56 став (2) од овој закон по службена должност или по добиено барање од заинтересирана страна за издавање на одобрение за користење на тие радиофреквенции поднесено во согласност со членот 60 од овој закон.

(2) Доколку заинтересирана страна достави барање за издавање на одобрение за користење на радиофреквенции утврдени во членот 56 став (2) од овој закон, Агенцијата е должна во рок од 15 дена од денот на добиеното барање да објави јавен повик за доставување на нови барања за истите радиофреквенции во “Службен весник на Република Македонија“, меѓународно гласило и на својата веб страница. Рокот за доставување на новите барања не може да биде пократок од 45 дена од денот на објавувањето на јавниот повик во “Службен весник на Република Македонија“. Со барањето за издавање на одобрение за користење на радиофреквенции, заинтересираните страни доставуваат и мислење за висината на пазарната вредност на радиофреквенциите, а Агенцијата е должна да ги држи во тајност добиените мислења.

(3) Доколку во рокот од ставот (2) на овој член Агенцијата прими повеќе барања од ставот (1) на овој член со што се надминува расположливоста на тие радиофреквенции, Агенцијата ќе донесе одлука за спроведување на постапка на јавен тендер во рок од 30 дена од денот на истекот на рокот за доставување на барања од ставот (2) на овој член.

(4) Доколку Агенцијата, врз основа на примените барања по јавниот повик од ставот (2) на овој член, утврди дека определените радиофреквенции се доволни за сите заинтересирани страни кои доставиле барања, одобрението за користење на радиофреквенции ќе се издаде по постапка утврдена во членот 60 од овој закон.

(5) Агенцијата објавува јавен повик за доставување на барања за издавање на одобрение за користење на радиофреквенциите согласно со членот 56 став (2) од овој закон по службена должност најмалку еднаш годишно.“

Член 55

Во членот 62 став (2) пред зборот “Агенцијата“ се додаваат зборовите: “Директорот на“.

Член 56

Во членот 66 став (7) во првата реченица зборовите: “Комисијата на Агенцијата“ се заменува со зборот “Директорот на Агенцијата“.

Член 57

Во членот 71 став (2) по зборовите: “Агенцијата утврдува“ се додаваат зборовите: “дали барателот ги платил сите надоместоци кои согласно со овој закон бил должен да ги плати и“.

Член 58

Во членот 72 ставот (2) се брише.

Ставот (3) кој станува став (2) се менува и гласи:

“(2) Во случаите согласно со ставот (1) од овој член, Агенцијата донесува решение за измена на издаденото одобрение и може да одреди разумен временски рок во текот на кој носителот на одобрението мора да го прилагоди своето работење.“

Во ставот (4) кој станува став (3) зборовите: “во новото“ се заменуваат со зборот “на“, а зборот “одобрение“ се заменува со зборот “одобрението“.

Ставот (5) се брише.

Ставот (6) станува став (4).

Ставот (7) кој станува став (5) се менува и гласи:

“(5) Измена на одобрение за користење на радиофреквенции може да се изврши и на барање на носителот на одобрението според условите на овој закон и на начин со кој не се загрозуваат правата и на другите корисници на радиофреквенции.“

Член 59

Во членот 75 став (3) зборовите: “преку јавен тендер“ се заменуваат со зборовите: “со објавување на јавен повик согласно со членот 61 од овој закон“.

Во ставот (9) по зборовите: “тековна година“ се додава зборот “однапред“.

Ставот (10) се менува и гласи:

“Надоместок за користење на радиофреквенции не плаќаат органите на државната управа, ЈП Македонска радиодифузија за пренос на радио-телевизиските програмски сервиси на ЈП Македонска радиотелевизија, радиоаматерите и корисниците на граѓанскиот опсег (ЦБ).“

По ставот (10) се додава нов став (11), кој гласи:

“(11) Јавното претпријатие Македонска радиодифузија користи радиофреквенции за изградба и работа на електронска комуникациска мрежа за дигитално терестријално емитување преку два национални дигитални мултиплексни системи, согласно со закон.“

Член 60

Во членот 76 став (2) по зборовите: “терминална опрема“ на крајот на реченицата точката се заменува со запирка и се додаваат зборовите: “и/или со Планот за намена на радиофреквенциските опсези во Република Македонија“.

Ставот (3) се менува и гласи:

“Агенцијата дава мислења и соработува со надлежните институции во однос на прашањата за увозот и употребата на радио и телекомуникациска терминална опрема.“

Член 61

Во членот 80 точка г) на крајот на реченицата се додаваат зборовите: “и доколку не се платени сите надоместоци кои согласно со овој закон бил должен да ги плати“.

Во точката д) по зборовите: “под услов“ се додаваат зборовите: “да ги платил сите надоместоци кои согласно со овој закон бил должен да ги плати и“.

Член 62

Во членот 82 став (2) по зборот “Агенцијата“ се додаваат зборовите: “пред да го одземе правото за користење на доделени броеви и серии на броеви по службена должност“.

Во ставот (5) зборовите: “а по писмено известување од Агенцијата“ се бришат.

Член 63

Членот 84 се менува и гласи:

“(1) Преносливоста на број е право на сите претплатници на јавни телефонски услуги (фиксни или мобилни) да го задржат бројот независно од операторот или давателот кој ја обезбедува услугата:

а) кога се работи за географски броеви на одредена локација и

б) кога се работи за негеографски броеви на која било локација.

(2) Сите оператори на јавни комуникациски мрежи и услуги кои обезбедуваат јавни телефонски услуги (фиксни или мобилни) се обврзани да им овозможат на своите претплатници преносливост на броевите.

(3) Броевите не се пренесуваат од јавните фиксни комуникациски мрежи во јавните мобилни комуникациски мрежи и обратно.

(4) Операторот може за пренесување на броевите на друг оператор да им наплатува на операторите и на претплатниците или на операторите еднократна сума за покривање на трошоците за пренос на бројот. Еднократната сума за покривање на трошоците за пренос на бројот треба да биде предвидена во договорите за интерконекција, а директните (административни) трошоци, доколку ги има, а се наплаќаат од претплатниците, не смеат

да бидат дестимулирачки за користење на оваа услуга. Агенцијата може со одлука да ја утврди максималната еднократна сума што треба да биде предвидена во договорите за интерконекција.

(5) Операторите се обврзани да ги сносат трошоците за адаптирање на нивните мрежи за да овозможат преносливост и трошоци за одржување на таквите средства.“

Член 64

Во членот 95 ставот (2) се менува и гласи:

“Агенцијата со подзаконски прописи ги определува видот и содржината на податоците кои операторите на јавните комуникациски мрежи и/или давателите на јавни комуникациски услуги се должни да ги објават, како и податоците кои ги објавува Агенцијата, а со кои ќе им овозможи на корисниците да направат слободен избор на комуникациски услуги врз основа на квалитетот и цените на услугите.“

Член 65

Во членот 96 по ставот (4) се додава нов став (5), кој гласи:

“(5) Операторите на јавни комуникациски мрежи и давателите на јавни комуникациски услуги се должни да водат евиденција за сите воспоставени претплатнички односи со корисниците која особено треба да содржи податоци за:

- а) име, презиме и адреса, а за правното лице назив и седиште на правното лице и
- б) матичен број или број на патна исправа, а за правното лице даночен број на правното лице.“

Член 66

Во членот 99 став (1) зборот “единствениот“ се заменува со зборот “целосниот“.

Член 67

Во членот 101 став (1) зборовите: “преглед на “ се бришат.

Ставот (3) се менува и гласи:

“На претплатниците без надоместок им се доставува детална сметка за сите видови на телефонски услуги што ги користел претплатникот без приказ на поединечни податоци, а по барање на претплатникот и со приказ на поединечните податоци за сите видови телефонски услуги во рок од пет работни дена од денот на приемот на барањето.“

Во ставот (4) точка д) алинеја 4 по зборот “мобилни“ се додаваат зборовите: “и/или фиксни“.

Член 68

По членот 101 се додава нов член 101-а, кој гласи:

„Член 101-а

Услуги со додадена вредност

(1) Операторите, односно давателите на услуги со додадена вредност се должни при објавување на своите услуги да дадат опис на услугата и нејзината цена на лесен и разбирлив начин. Забрането е да се доведуваат корисниците на услугите во заблуда со давање на погрешни или неистинити информации, или со прикривање на важни информации, како што е цената на услугата или ограничувањата за возраста на корисникот на услугата.

(2) Операторите, односно давателите на услугата со додадена вредност се должни на почетокот на секој повик кон услугата со додадена вредност да обезбедат најава за цената

на повикот и почетокот на наплата, како и овозможување прекин на повикот по најавата во разумен рок, а пред започнувањето на наплатата на повикот.

(3) Доколку претплатник поднесе приговор на операторот, односно на давателот на јавни телефонски услуги во однос на висината на сметката за обезбедената услуга со додадена вредност или приговор во однос на квалитетот на обезбедената услуга, операторот или давателот на јавни телефонски услуги е должен да направи проверка на приговорот и истиот да го проследи до операторот, односно до давателот кој ја обезбедува услугата со додадена вредност во рок од пет дена од денот на приемот на приговорот. Операторот, односно давателот на јавни телефонски услуги заедно со приговорот е должен на операторот, односно на давателот кој ја обезбедува услугата со додадена вредност да му ги достави името, презимето и адресата на претплатникот, како и проверените податоци за спорната сметка или услуга.

(4) Операторот, односно давателот на услугата со додадена вредност мора да одлучи по приговорот во рок од десет дена од денот на приемот на истиот.

(5) Меѓусебните обврски од ставовите (3) и (4) на овој член поблиску се уредуваат со договор склучен меѓу операторот, односно давателот на јавни телефонски услуги и операторот, односно давателот на услуги со додадена вредност. Основните одредби на овој договор се составен дел на општите услови за пристап и користење на јавни комуникациски услуги на операторот, односно давателот на јавни телефонски услуги.

(6) Корисниците на услуги пристапуваат кон услугите со додадена вредност преку посебни броеви доделени во согласност со Планот за нумерација.

(7) Начинот и условите за обезбедување на услугите со додадена вредност вклучувајќи ги и мерките за отстранување на измами и противправни дејствија во врска со обезбедувањето на услугите со додадена вредност, поблиску се пропишуваат со прописот од членот 95 став (2) на овој закон.“

Член 69

Во членот 102 ставот (8) се менува и гласи:

“Агенцијата одлучува по приговорот на претплатникот во рок од 42 дена од денот на приемот.“

Член 70

Во членот 104 ставот (6) се менува и гласи:

“Доколку претплатникот поднесе приговор во врска со износот на сметката, операторот не смее да постапи согласно со ставот (1) од овој член се до донесување на конечна одлука согласно со членот 102 на овој закон, а претплатникот е должен да го плати износот на месечната претплата во определениот рок. Доколку претплатникот не го плати износот на месечната претплата во определениот рок, операторот има право да постапи согласно со ставот (1) од овој член.“

Член 71

Во членот 111 став (2) зборот “прислушкување“ се брише, а зборовите: “членот 115“ се заменуваат со зборовите: “членовите 112, 114, 115-а и 155-б“.

Член 72

Во членот 112 ставот (1) се менува и гласи:

“Операторите на јавни комуникациски мрежи и давателите на јавни комуникациски услуги се должни да ги чуваат необработени податоците за сообраќај за последните 24 месеци.“

По ставот (5) се додаваат три нови става (6), (7) и (8), кои гласат:

“(6) Операторите на јавни комуникациски мрежи и давателите на јавни комуникациски услуги се должни податоците за сообраќај од ставот (1) на овој член да ги чуваат во Република Македонија.

(7) Операторите на јавни комуникациски мрежи и давателите на јавни комуникациски услуги се должни на барање на надлежните државни органи да им ги достават податоците за сообраќај кога тоа е потребно заради спречување или откривање на кривични дела, заради водење на кривична постапка или кога тоа го бараат интересите на безбедноста и одбраната на Република Македонија.

(8) На овластениот орган за следење на комуникации операторите на јавни комуникациски мрежи и давателите на јавни комуникациски услуги се должни да му овозможат постојан и директен пристап до своите електронски комуникациски мрежи, како и услови за самостојно преземање на податоците за сообраќај.“

Ставот (6) станува став (9).

Член 73

Во членот 114 став (6) зборовите: “Доколку технички е возможно” се бришат, точката на крајот на реченицата се заменува со запирка и се додаваат збротвите: “на соодветен технички начин”.

По ставот (6) се додаваат четири нови става (7), (8), (9) и (10), кои гласаат:

“(7) Операторите на јавни комуникациски мрежи и давателите на јавни комуникациски услуги се должни, на барање на надлежните државни органи, да им доставуваат податоци за моменталната географска, физичка или логичка локација на терминалната опрема на своите претплатници, односно корисници независно од нивната телекомуникациска активност, кога тоа е потребно заради спречување или откривање на кривични дела, заради водење на кривичната постапка или кога тоа го бараат интересите на безбедноста и одбраната на Република Македонија на начин утврден со закон.

(8) На овластениот орган за следење на комуникации операторите на јавни комуникациски мрежи и давателите на јавни комуникациски услуги се должни да му овозможат постојан и директен пристап до своите електронски комуникациски мрежи, како и услови за самостојно одредување на моменталната географска, физичка или логичка локација на терминалната опрема на своите претплатници, односно корисници независно од нивната телекомуникациска активност.

(9) Операторите на јавни комуникациски мрежи и давателите на јавни комуникациски услуги се должни на барање на надлежните органи, од причини наведени во ставот (7) на овој член, да им достават податоци за терминалната опрема која се појавила на одредена географска, физичка или логичка локација на начин утврден со закон.

(10) Операторите на јавни комуникациски мрежи и давателите на јавни комуникациски услуги се должни да ги чуваат податоците од ставот (9) на овој член за последните 48 часа.“

Член 74

Насловот на членот 115 и членот 115 се менуваат и гласат:

“Опрема и интерфејс за следење на комуникациите

(1) Операторите на јавни комуникациски мрежи и давателите на јавни комуникациски услуги се должни на свој трошок да обезбедат соодветна опрема и интерфејс за спроведување на мерката следење на комуникациите која ќе се врши под услови и на начин утврдени со закон.

(2) Под опрема од ставот (1) на овој член се подразбира и воспоставувањето на телекомуникациски водови и телекомуникациска опрема за пренос до локацијата на овластениот орган за следење на комуникации.

(3) За секоја надградба на електронската комуникациска мрежа или воведување на нова комуникациска услуга, операторите на јавни комуникациски мрежи и давателите на јавни комуникациски услуги се должни да го известат овластениот орган за следење на комуникации и на свој трошок да обезбедат опрема и интерфејс за следење на комуникациите соодветна на надградбата, односно на новата комуникациска услуга.

(4) За секоја набавка на опрема и интерфејс од ставовите (1) и (3) на овој член, операторите на јавни комуникациски мрежи и давателите на јавни комуникациски услуги се должни од овластениот орган за следење на комуникации да побараат техничка спецификација за видот и карактеристиките на опремата и интерфејсот.

(5) Операторите на јавни комуникациски мрежи и давателите на јавни комуникациски услуги имаат обврска да обезбедат постојано одржување и непречено извршување на функцијата следење на комуникации.“

Член 75

По членот 115 се додаваат два нови члена 115-а и 115-б, кои гласат:

“Член 115-а

Мерки и активности за овозможување на следење на комуникации

(1) Операторите на јавни комуникациски мрежи и давателите на јавни комуникациски услуги имаат обврска да му овозможат на овластениот орган за следење на комуникации, следење на комуникациите во реално време. Информацијата за следената комуникација треба да биде на располагање веднаш по завршувањето на комуникацијата, а следењето на комуникацијата треба да биде непрекинато за цело време на нејзиното траење.

(2) Операторите на јавни комуникациски мрежи и давателите на јавни комуникациски услуги имаат обврска да обезбедат точно и еднозначно поврзување на информацијата за следената комуникација со содржината на комуникацијата која се следи.

(3) Во случај кога операторите на јавни комуникациски мрежи и давателите на јавни комуникациски услуги имаат воведено криптозаштита, се должни да ја отстранат криптозаштитата, односно да користат систем за декриптирање, пред доставување на содржината на комуникациската услуга до овластениот орган за следење на комуникации.

(4) Операторите на јавни комуникациски мрежи и давателите на јавни комуникациски услуги треба да обезбедат лицето чии комуникации се следат или друго неовластено лице да не забележи каква било промена во квалитетот на комуникациската услуга која може да биде предизвикана со примена на мерката следење на комуникациите. Функционирањето на следената комуникациска услуга треба да остане непроменето за лицето чии комуникации се следат.

(5) Операторите на јавни комуникациски мрежи и давателите на јавни комуникациски услуги треба да обезбедат иста или поголема сигурност и квалитет на следената комуникациска услуга од сигурноста и квалитетот на комуникациските услуги кои му се овозможени на лицето чии комуникации се следат.

Член 115-б

Чување и заштита на податоците за следење на комуникации

Операторите на јавни комуникациски мрежи и давателите на јавни комуникациски услуги се должни податоците за опремата, интерфејсот и сите други податоци кои се однесуваат на спроведувањето на мерката следење на комуникации да ги чуваат како класифицирана информација и да им обезбедат заштита согласно со закон.“

Член 76

Во членот 119 став (3) зборовите: “се наплатува со реален надоместок” се заменуваат со зборовите: “е бесплатно”.

Член 77

Во членот 121 по ставот (3) се додава нов став (4), кој гласи:

“(4) Агенцијата соработува со Државниот пазарен инспекторат во врска со работите кои се однесуваат на направите за условен пристап.”

Член 78

Во членот 134 ставот (2) се менува и гласи:

“Инспекциски надзор над спроведувањето на овој закон, прописите донесени врз основа на овој закон, како и обврските или мерките наметнати од Агенцијата, ги врши Агенцијата преку инспектори за електронски комуникации.“

По ставот (2) се додава нов став (3), кој гласи:

“(3) Надзор над законитоста на работењето на Агенцијата ја врши органот на државната управа надлежен за работите од областа на електронските комуникации.”

Член 79

Во членот 135 ставот (5) се менува и гласи:

“Доколку на инспекторот при вршењето на надзор не му се овозможи влегување во просторијата каде што е сместена електронската комуникациска опрема и техничките средства, инспекторот тоа може да го стори со налог издаден од надлежниот суд.”

Во ставот (8) зборот “По” на почетокот на реченицата се заменува со зборот “За”.

Во ставот (9) втората реченица се брише.

Член 80

Во членот 136 став (1) воведната реченица се менува и гласи: “Во случај на повреда на одредбите од овој закон, прописите донесени врз основа на него или на обврските или мерките наметнати од Агенцијата, директорот на Агенцијата може да донесе решение со кое ќе:”.

Член 81

Насловот на членот 137-а и членот 137-а се менуваат и гласат:

“Спречување на конкурентноста на пазарот

(1) Операторот со значителна пазарна моќ на релевантен пазар, ако во рокот утврден во членот 45 став (4) на овој закон не ја објави референтната понуда за интерконекција и/или пристап или референтната понуда за разврзан пристап на локална јамка на својата веб страница, или истите не ги применува на начин утврден во членот 45 став (5) на овој

закон, со што ја спречува конкурентноста на пазарот и со тоа за себе стекнува имотна корист, ќе се казни за кривично дело со парична казна од 100.000 до 30 милиони денари.

(2) Одговорното лице на операторот со значителна пазарна моќ на релевантен пазар за делото од ставот (1) на овој член ќе се казни со казна затвор од една до пет години.

(3) Покрај казната затвор од ставот (2) на овој член на одговорното лице за истото дело му се изрекува и привремена забрана за вршење одделна професија, дејност или должност во траење од една до три години.“

Член 82

По членот 137-а се додава нов член 137-б, кој гласи:

“Член 137-б

Користење на радиофреквенции без одобрение

(1) Правно лице кое користи радиофреквенции без одобрение за користење на радиофреквенции за вршење на радиодифузна дејност и со тоа за себе стекнува имотна корист ќе се казни за кривично дело со парична казна од 100.000 до 30 милиони денари.

(2) Одговорното лице на правното лице или физичко лице за делото од ставот (1) на овој член ќе се казни со казна затвор од една до пет години.

(3) Покрај казната затвор од ставот (2) на овој член на одговорното лице или на физичкото лице за истото дело му се изрекува и привремена забрана за вршење одделна професија, дејност или должност во траење од една до три години.“

Член 83

Членот 138 се менува и гласи:

“(1) Глоба во износ од 7% до 10% од вкупниот годишен приход на правното лице (изразена во апсолутен износ) остварен во деловната година што и претходи на годината кога е сторен прекршокот или од вкупниот приход остварен за пократок период од годината што му претходи на прекршокот доколку во таа година правното лице започнало да работи, ќе му се изрече за прекршок на правно лице, ако:

1) не достави нотификација до Агенцијата пред започнување на изградба и употреба на јавни комуникациски мрежи или обезбедување на јавни комуникациски услуги (член 28 став (1));

2) ја постави комутациската или насочувачката опрема надвор од Република Македонија (член 29-а став (2));

3) не води посебно сметководство за активностите поврзани со обезбедување на јавни комуникациски услуги (член 31 ставови (1) и (2));

4) не достави извештај за износот на вкупниот приход (член 32 став (3));

5) универзалната услуга не ја обезбедува согласно со членот 33 од овој закон;

6) се здобива со сопственост со која се намалува конкуренцијата на одреден релевантен пазар (член 43 став (1));

7) не одговори на барање за пристап или меѓусебно поврзување или не го склучи договорот за меѓусебно поврзување во роковите определени во членот 44 став (4) од овој закон;

8) не ги задоволи барањата за интерконекција или пристап согласно со членот 44 став (5) од овој закон;

9) не постапи по обврската за интерконекција наметната од Агенцијата согласно со членот 44 став (11) од овој закон;

10) не обезбеди транспарентност при интерконекција или пристап (член 45 ставови (1) и (2));

11) не ги објави референтните понуди од членот 45 ставови (2) и (3) на овој закон во рок од пет дена од денот на добивањето на одобрението од Агенцијата на својата веб-страница (член 45 став (4));

12) не ги применува цените од одобрените референтни понуди првиот ден од наредниот месец (член 45 став (5));

13) не постапи по барањето од Агенцијата за измени на одобрените референтни понуди од членот 45 ставови (2) и (3) на овој закон (член 45 став (9));

14) не обезбеди еднаков третман за интерконекција или пристап (член 46 став (11));

15) не води посебно сметководство за активностите поврзани со интерконекција и/или пристап (член 47 став (1));

16) не достави сметководствена документација вклучително и податоци добиени од трети страни (член 47 став (3));

17) не се усогласи со обврските за контрола на цените и сметководство на трошоците (член 48 став (1));

18) не се усогласи со обврските за регулирање на малопродажните цени (член 49 ставови (1) и (2));

19) не се усогласи со обврските во врска со овозможување на минимален пакет на изнајмени линии (член 50 став (1));

20) не се усогласи со обврските за дозволување на пристап до и користење на специфични мрежни средства (член 51 ставови (1) и (3));

21) не се усогласи со обврските за овозможување избор на оператор и предизбор на оператор или давател на јавни комуникациски услуги (член 52);

22) користи радиофреквенции без одобрение за користење на радиофреквенции (член 58 став (1));

23) користи броеви и серии на броеви без решение за доделување на броеви и серии на броеви (член 78);

24) не достави податоци за видот и локацијата на мрежата и средствата до органот надлежен за просторно планирање и градежништво (член 94 став (4));

25) не води евиденција за сите воспоставени претплатнички односи (член 96 став (5)),

26) врши следење, прекинување, снимање, чување, пренесување и пренасочување на комуникациите и податоците во случаи забранети со овој закон (член 111 став (2));

27) не ги чува податоците за сообраќај за последните 24 месеци, или не ги чува во Република Македонија (член 112 ставови (1) и (6));

28) на овластениот орган за следење на комуникации не му овозможат постојан и директен пристап до своите електронски комуникациски мрежи, како и услови за самостојно обработување на податоците за сообраќај (член 112 став (8));

29) на овластениот орган за следење на комуникации не му овозможат постојан и директен пристап до своите електронски комуникациски мрежи, како и услови за самостојно одредување на моменталната географска, физичка или логичка локација на терминалната опрема на своите претплатници, односно корисници независно од нивната телекомуникациска активност (член 114 став (8));

30) не обезбеди на свој трошок соодветна опрема и интерфејс за законско следење на комуникациите (член 115 ставови (1) и (3));

31) не ги преземе мерките и активностите за овозможување на следење на комуникации (член 115-а);

32) не ги чува и заштитува податоците за следење на комуникации (член 115-б);

33) на инспекторот за електронски комуникации не му овозможи влегување во просторија, брод и друг пловен објект или воздухоплов каде што е сместена комуникациската опрема и техничките средства или не му ги достави потребните податоци и документација заради вршење на инспекциски надзор (член 135 став (4));

34) на инспекторот за електронски комуникации не му овозможи запечатување на опремата (член 135 став (6));

35) на инспекторот за електронски комуникации не му овозможи одземање на опремата (член 135 став (9));

36) не постапи по решение на директорот (член 136 став (3)) и

37) не ги почитува роковите утврдени во членот 146 од овој закон.

(2) Глоба во износ од 6.000 до 10.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице и на трговец поединец за прекршокот од ставот (1) на овој член, освен за точките 10 и 11.”

Член 84

Членот 139 се менува и гласи:

"(1) Глоба во износ од 4% до 7% од вкупниот годишен приход на правното лице (изразена во апсолутен износ) остварен во деловната година што и претходи на годината кога е сторен прекршокот или од вкупниот приход остварен за пократок период од годината што му претходи на прекршокот доколку во таа година правното лице започнало да работи ќе му се изрече за прекршок на правно лице, ако:

1) на барање на Агенцијата не достави извештај, информација или податок (член 23 став (3));

2) не ги применува основните услови за јавните електронски комуникациски мрежи и електронските комуникациски инфраструктури и придружни инфраструктурни капацитети и средства утврдени во членот 29 од овој закон;

3) не ги гради, употребува и одржува јавните електронски комуникациски мрежи и електронските комуникациски инфраструктури и придружни инфраструктурни капацитети и средства согласно со членот 29-а од овој закон;

4) изведува работи во зоната на електронска комуникациска инфраструктура и придружни инфраструктурни капацитети и средства спротивно на членот 29-б од овој закон;

5) не ги гради и поставува објектите на јавните комуникациски мрежи и средства на начин со кој ќе се овозможи нивна заедничка употреба (член 30 став (1));

6) не постапи по одлуката на Агенцијата со која е утврдена висината на надоместокот за заедничка употреба на објектите на јавните комуникациски мрежи и средства (член 30 став (7));

7) не достави извештај за вкупниот приход согласно со членот 32 став (3) од овој закон;

8) редовно не ги ажурира податоците во целосниот телефонски именик и во телефонската служба за информации (член 34 став (5));

9) врши дискриминација при вклучување на податоците добиени од разни оператори во целосниот телефонски именик и во евиденцијата на службата за информации или не достави податоци за своите претплатници на давателите на универзална услуга за обезбедување целосен телефонски именик и служба за информации (член 34 став (6));

10) не обезбеди еднакви цени на поединечни услуги опфатени со универзална услуга на целата територија на Република Македонија (член 36 став (2));

11) не ги утврди цените и општите услови за плаќање на одредена универзална услуга на начин определен согласно со членот 36 став (4) од овој закон;

12) не им обезбеди можност за ограничување за користење на услугите (член 36 став (6));

13) не ги објави цените на услугите опфатени со универзалната услуга (член 36 став (7));

14) не ги постигне граничните вредности на техничките параметри за квалитет најмалку три пати по ред (член 37 став (5));

15) не уплати средства за надоместување на реалните трошоци за вршење на универзална услуга во износ и рок утврден од Агенцијата (член 39 став (3));

16) не достави податоци до Агенцијата за остварените приходи од обезбедувањето на јавни комуникациски мрежи и услуги (член 39 став (4));

17) ја спречува Агенцијата или ревизорот овластен од Агенцијата да ги прегледа податоците и да го утврди приходот (член 39 став (5));

18) не ја штити доверливоста на податоците, разменети при склучувањето на договорите за интерконекција или пристап (член 44 став (3));

19) не ги достави договорите за интерконекција (член 44 ставови (6) и (7));

20) го пренесува или отстапува правото за користење на радиофреквенции без претходна согласност на Агенцијата (член 71 став (1));

21) не овозможи преносливост на број за своите претплатници (член 84 став (2));

22) не постапи во согласност со членот 84 ставови (4) и (5) од овој закон;

23) не објави транспарентни информации за цените, тарифите и општите услови за пристап и користење на јавните комуникациски услуги (член 95 став (1));

24) ги доведува корисниците на услугите во заблуда со давање на погрешни или невистинити информации, или со прикривање на важни информации (член 101-а став (1));

25) не обезбеди на почетокот на секој повик кон услугата со додадена вредност најавата за цената на повикот и почетокот на наплата, како и овозможување прекин на повикот по најавата во разумен рок, а пред започнувањето на наплатата на повикот (член 101-а став (2));

26) основните одредби од договорот склучен со давателот на услугата со додадена вредност не ги вклучи во општите услови за пристап и користење на јавни комуникациски услуги (член 101-а став (5));

27) не ги применува мерките за отстранување на измами и противправни дејствија (член 101-а став (7)),

28) не ги извести корисниците и Агенцијата за ограничувањата или прекините на пристапот до нивните услуги во согласност со членот 103 став (2) од овој закон;

29) го ограничи пристапот до услугите, ги исклучи претплатниците или го раскине договорот на начин кој не е предвиден во претплатничкиот договор (член 104 став (1));

30) воведи мерки за одредени повреди на непропорционален и дискриминаторски начин (член 104 став (2));

31) писмено не го извести претплатникот за сторената повреда и не му определи рок за исполнување на договорените обврски (член 104 став (3));

32) примени мерка во случај кога претплатникот постапил во согласност со членот 104 од овој закон;

33) пропушти да исклучи претплатник заради неплатена или подоцна платена услуга дури и ако таквото исклучување технички е можно (член 104 став (7));

34) не донесе и не достави до Агенцијата план на мерки во случај на прекин на мрежата, воена или вонредна состојба или елементарна непогода, или не ги спроведува мерките од Планот на мерки во текот на целото траење на околностите или настанот кој довел до нивна примена (член 106 ставови (1) и (3));

35) со мерките од Планот на мерки не обезбеди непречен пристап и користење на броевите за итни повици (член 106 став (2));

36) не ја прилагоди својата мрежа заради обезбедување приоритет на комуникациите (член 107 став (1));

37) не постапи по задолжението на Владата на Република Македонија согласно со членот 107 став (3) од овој закон;

38) не постапи по наредба на министерот надлежен за електронски комуникации согласно со членот 107 став (5) од овој закон;

39) не донесе соодветни технички и организациони мерки за заштита на својата мрежа и/или услуги (член 110 ставови (1) и (2));

40) не ги извести своите претплатници за посебните ризици по безбедноста на мрежата (член 110 став (3));

41) не обезбеди заштита на доверливоста на електронските комуникации (член 111 став (3));

42) прибира за себе или за друга страна информации за содржината, фактите и околностите на емитуваните пораки, надминувајќи ја минималната неопходна граница, битна за обезбедување специфични електронски услуги, или пропушти да користи такви информации само за обезбедување на такви услуги и усогласување со договорните работи во врска со нив (член 111 став (5));

43) не ги извести корисниците на јасен и разбирлив начин за контролата и целта на обработката на податоците, пропушти да понуди можност за одбивање на таква обработка и пропушти да добие согласност од корисникот пред обработката на податоците (член 111 став (8));

44) ги обработува податоците за сообраќај без добиена согласност од претплатникот или корисникот (член 112 став (3));

45) овозможи податоците за пренос да се обработуваат од лица кои не се надлежни (член 112 став (5));

46) не ги обработи податоците за локација во согласност со членот 114 став (1) од овој закон;

47) го ограничи правото на корисникот или претплатникот привремено да го одбијат обработувањето на податоците за локација (член 114 став (4));

48) овозможи податоците за локација да се обработуваат од лица кои не се надлежни (член 114 став (5));

49) не побара техничка спецификација за набавка на опрема и интерфејс за следење на комуникации од овластениот орган за следење на комуникации (член 115 став (4));

50) ги користи електронските комуникации за директен маркетинг без согласност на претплатникот (член 117 став (1));

51) ја користи електронската адреса на потрошувачите за директен маркетинг без да им овозможи на потрошувачите да го спречат користењето на тие адреси (член 117 став (2));

52) го прикрива идентитетот или дава невалидна адреса заради непосреден маркетинг со користење на електронските комуникации (член 117 став (3));

53) по барање на Агенцијата не обезбеди пристап до апликациските програмски интерфејсови или до електронските програмски упатства под праведни, соодветни и недискриминаторски услови (член 120 став (3));

54) системите со условен пристап не поседуваат технички својства што на операторите ќе им овозможи целосна контрола (член 121 став (1));

55) не обезбеди техничка помош под праведни, разумни и недискриминаторски услови (член 121 став (2)) и

56) не води посебно сметководство за услугите со условен пристап (член 121 став (3)).

(2) Глоба во износ од 1.500 до 8.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице и на трговец поединец за прекршокот од ставот (1) на овој член.“

Член 85

Членот 140 се менува и гласи:

(1) Глоба во износ од 2% до 4% од вкупниот годишен приход на правното лице (изразена во апсолутен износ) остварен во деловната година што и претходи на годината кога е сторен прекршокот или од вкупниот приход остварен за пократок период од

годината што му претходи на прекршокот доколку во таа година правното лице започнало да работи ќе му се изрече за прекршок на правно лице, ако:

1) не го плати надоместокот за надзр на пазарот за електронски комуникации во рокот утврден со членот 32 став (4) од овој закон;

2) не ги плати средствата за надоместување на реалните трошоци за вршење на универзалната услуга во рокот утврден со членот 39 став (3) од овој закон;

3) не работи во согласност со одобрението за користење на радиофреквенции (членови 67 и 68);

4) не го плати надоместокот за користење на радиофреквенциите во рокот утврден со членот 75 став (8) од овој закон;

5) не постапува во согласност со решението за доделување броеви и серии на броеви (член 80);

6) не го плати надоместокот за користење на доделените броеви и серии на броеви во рокот утврден со членот 83 став (6) од овој закон;

7) не ги планира јавните комуникациски мрежи на начин што ќе овозможи минимално попречување и загрозување на приватната сопственост (член 88 став (2));

8) не преземе мерки заради избегнување на штетите врз недвижниот имот во приватна сопственост (член 90 став (2));

9) претплатничкиот договор не ги содржи сите пропишани елементи (член 96 став (1));

10) не ги извести своите претплатници за предложените измени во условите од претплатничкиот договор (член 96 став (3));

11) не обезбеди прегледна детална сметка заради контрола на наплатениот износ за услугата (член 101 став (1));

12) на претплатниците не им достави детална сметка без надоместок (член 101 став (3));

13) деталната сметка не содржи податоци одредени со членот 101 став (4) од овој закон;

14) не одлучи по приговор на претплатник во рокот определен во членот 102 став (5) од овој закон;

15) не овозможи идентификација или спречување на идентификација на повикувачки и повикан број (член 113 став (1));

16) во општите услови за склучување на претплатнички договор не ја утврди можноста за идентификација или спречување на идентификација на повикувачки и повикан број (член 113 став (8));

17) пред да ја дадат согласноста за обработка на податоците не ги извести корисниците или претплатниците за елементите од членот 114 став (3) на овој закон;

18) не им овозможи на претплатниците или корисниците привремено да го одбијат обработувањето на податоците за локација (член 114 став (4));

19) податоците за претплатникот ги користи спротивно на членот 118 став (2) од овој закон;

20) бесплатно не ги извести претплатниците за намената на телефонските именици и за користењето на податоците пред да бидат внесени во печатени или електронски телефонски именици (член 119 став (1));

21) не им овозможи на претплатниците да определат дали и кои од нивните лични податоци ќе бидат внесени во јавниот телефонски именик (член 119 став (2));

22) одбивањето да се внесат лични податоци во јавен телефонски именик, нивното потврдување, измена или бришење, го изврши со наплата на надоместок (член 119 став (3));

23) јавните комуникациски мрежи наменети за дистрибуција на дигитални телевизиски услуги не ги планира на начин со кој ќе се обезбеди дистрибуција на телевизиски услуги и програми со формат на широк екран (член 120 став (1)) и

24) не го задржи форматот при приемот и повторната дистрибуција на телевизиските услуги или програми со широк екран (член 120 став (2)).

(2) Глоба во износ од 1.500 до 5.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице и на трговец поединец за прекршокот од ставот (1) на овој член.“

Член 86

Во членот 141 став (1) воведната реченица се менува и гласи: “Глоба во износ до 2% од вкупниот годишен приход на правното лице (изразена во апсолутен износ) остварен во деловната година што и претходи на годината кога е сторен прекршокот или од вкупниот приход остварен за пократок период од годината што му претходи на прекршокот, доколку во таа година правното лице започнало да работи ќе му се изрече за прекршок на правно лице, ако:”.

Член 87

Во членот 142 воведната реченица се менува и гласи: “Глоба во износ од 1.500 до 3.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на физичко лице, ако:”.

Член 88

Статутот на Агенцијата утврден со овој закон ќе се донесе во рок од 90 дена од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Деловникот за работа на Комисијата на Агенцијата ќе се донесе во рок од 30 дена од денот на донесувањето на Статутот.

Поблиските прописи предвидени со овој закон ќе се донесат во рок од девет месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 89

Вишокот на приход по оданочување утврден врз основа на финансиските извештаи за 2005, 2006, 2007 и 2008 година на Агенцијата, Агенцијата ќе го уплати на сметка на Буџетот на Република Македонија во рок од шест месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон и истиот ќе се намени за развој на дигиталната терестријална телевизија во Република Македонија, односно за реализација на Акцискиот план за премин од аналогно во дигитално терестријално телевизиско емитување.

Акцискиот план од ставот (1) на овој член го донесува Владата на Република Македонија во рок од шест месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон. Акцискиот план особено содржи:

- начин и датум на започнување на дигитално емитување на терестријалните телевизиски програмски сервиси на радиодифузерите во Република Македонија,
- можност за бесплатно емитување на програмските сервиси на радиодифузерите во периодот на истовремено емитување (аналогно и дигитално) утврден во Акцискиот план,
- датум на престанок на телевизиско аналогно терестријално емитување на програмските сервиси на радиодифузерите во Република Македонија,
- начин на обезбедување на граѓаните на Република Македонија со дигитални приемници (сет топ боксови),
- начин на соодветно информирање на граѓаните на Република Македонија за процесот на премин од аналогно на дигитално терестријално телевизиско емитување и
- изградба на дигиталната мрежа за терестријално телевизиско емитување на Јавното претпријатие Македонска радиодифузија, согласно со закон.

Член 90

Операторите на јавни комуникациски мрежи и давателите на јавни комуникациски услуги кои имаат поставено комуникациска или насочувачка опрема надвор од Република Македонија се должни да го усогласат своето работење со одредбата од членот 29-а став (2) на овој закон во рок од шест месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Операторите на јавни комуникациски мрежи и давателите на јавни комуникациски услуги се должни евиденцијата за сите воспоставени претплатнички односи од членот 96 став (5) на овој закон да ја обезбедат во рок од шест месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Операторите на јавни комуникациски мрежи и давателите на јавни комуникациски услуги кои ги чуваат податоците за сообраќај надвор од Република Македонија се должни да го усогласат своето работење со одредбата од членот 112 став (6) на овој закон во рок од шест месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 91

Се овластува Законодавно-правната комисија на Собранието на Република Македонија да утврди пречистен текст на Законот за електронските комуникации.

Член 92

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.